

Årsmelding 2005

Ski tryggere lokalsamfunn

Skade og ulykkesforebyggende arbeid i Ski kommune

inkl. sluttrapport

Samordning av Lokale kriminalitetsforebyggende Tiltak (SLT)
i Ski kommune

for prosjektperioden 2001-2005

<u>1</u>	<u>Ansvarsområde</u>	4
<u>2</u>	<u>Overordnet mål for Ski kommune</u>	4
<u>3</u>	<u>Verdens helseorganisasjons (WHO) 6 indikatorer for et trygt lokalsamfunn</u>	4
<u>4</u>	<u>Nasjonale føringer</u>	4
<u>5</u>	<u>Lovgrunnlag</u>	4
<u>6</u>	<u>Forankring i andre plandokumenter</u>	4
<u>7</u>	<u>Nasjonalt nettverk for Trygge lokalsamfunn</u>	4
<u>8</u>	<u>Organisering av arbeidet i Ski kommune</u>	5
<u>8.1</u>	<u>Arbeidsgruppen består av</u>	5
<u>8.2</u>	<u>Arbeidsgruppen for forebyggende arbeid blant eldre</u>	5
8.2.1	<u>Helsefremmende og forebyggende arbeid blant eldre</u>	5
<u>8.3</u>	<u>Barn på skoleveg</u>	5
<u>8.4</u>	<u>Sikkerhetsuka 0 til 100 år</u>	6
<u>9</u>	<u>Utdypende kommentarer på noen satsningsområder</u>	6
<u>9.1</u>	<u>Sikkerhetsuka</u>	6
<u>9.2</u>	<u>Trafikksikkerhet</u>	7
<u>9.3</u>	<u>Seniorkontakten</u>	8
<u>9.4</u>	<u>Kjempebjørnekjeks</u>	9
<u>9.5</u>	<u>Database for lokal skade/ hendelse registrering</u>	9
<u>9.6</u>	<u>Beredskap</u>	10
<u>10</u>	<u>SLT- samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak</u>	10
<u>10.1</u>	<u>Sluttrapport for prosjektperioden 2001-2005</u>	10
<u>10.2</u>	<u>Ansvarsområdet</u>	10
<u>10.3</u>	<u>Målstruktur</u>	10
<u>10.4</u>	<u>Nasjonale føringer</u>	11
<u>10.5</u>	<u>Lovgrunnlag</u>	11
<u>10.6</u>	<u>Politiske vedtak 2005</u>	11
<u>10.7</u>	<u>Organisering / møtestruktur</u>	11
<u>10.8</u>	<u>Vurdering av prioriterte arbeidsområder</u>	12
<u>10.9</u>	<u>Evaluering av SLT i Ski kommune</u>	13
<u>10.10</u>	<u>Ekstern økonomisk støtte</u>	14
<u>10.11</u>	<u>Deltagelse i konferanser / formidling til andre</u>	14
<u>10.12</u>	<u>Oppfølging av nettverkssamarbeid med andre kommuner</u>	14
<u>10.13</u>	<u>Sluttkommentar</u>	14
<u>11</u>	<u>Etatenes prioriterte områder i 2005</u>	15

<u>12</u>	<u><i>Oppfølging av internasjonal forpliktelse i 2005</i></u>	15
<u>13</u>	<u><i>Oppfølging av nasjonal forpliktelse i 2005</i></u>	16
<u>14</u>	<u><i>Statusrapporter pr. 31.12 2005</i></u>	16

1 Ansvarsområde

Ski kommune skal oppfylle sin forpliktelse som et trygt lokalsamfunn og bidra til at utvikling av arbeidet er i tråd med WHO's indikatorer for et trygt lokalsamfunn.

2 Overordnet mål for Ski kommune

Trygge lokalsamfunn er nedfelt i Ski kommunes kommuneplan 2004-2014 i planforutsetning 3 og i delmål for omsorg og helse: "Innbyggerne skal kunne mestre sin livssituasjon ut fra egne forutsetninger og livsfaser, gjennom helsefremmende og forebyggende arbeid og få hjelp til å opprettholde funksjonsnivå og gjenvinne tapte funksjoner.

3 Verdens helseorganisasjons (WHO) 6 indikatorer for et trygt lokalsamfunn

1. En infrastruktur basert på fellesskap og samarbeid, styrt av en tverretattlig gruppe som er ansvarlig for å fremme trygghet i sine lokalsamfunn;
2. Langsiktige, bærekraftige programmer som omhandler begge kjønn og alle aldre, miljøer og situasjoner;
3. Programmer som er rettet inn mot høyrisiko grupper og - miljøer og programmer som fremmer tryggheten til utsatte grupper;
4. Programmer som dokumenterer hyppigheten og årsakene til skader;
5. Evalueringstiltak for å vurdere egne programmer, prosesser og effektene av forandringer;
6. Kontinuerlig deltakelse i nasjonalt og internasjonalt nettverk av Trygge lokalsamfunn.

4 Nasjonale føringer

- St.meld. 16 (2002-2003) "Resept for et sunnere Norge" stadfester arbeidet med Trygge lokalsamfunn som en del av folkehelsearbeidet i Norge.
- Forebygging av skader og ulykker – en strategiplan for sektorovergrepene samarbeid. IS.1280 fra Sosial- og helsedirektoratet.

5 Lovgrunnlag

Kommunehelsetjenesteloven § 1-2 står det bl.a at *"kommunen skal ved sin helsetjeneste fremme folkehelse og trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold, og søke å forebygge og behandle sykdom, skade eller lyte"*.

Arbeidet innen tryggere lokalsamfunn er en måte å følge opp intensjoner i kommunehelsetjenesteloven på

6 Forankring i andre plandokumenter

Arbeidet med Trygge lokalsamfunn er også nedfelt som tiltak i Akershus fylkesplan 2004-2007 i Handlingsprogrammet for folkehelse 2005-2007 med Ski kommune som tiltakshaver.

7 Nasjonalt nettverk for Trygge lokalsamfunn

Pr.31.12.05 er det 17 godkjente lokalsamfunn i Norge, derav Sogn og Fjordane fylke, Stovner bydel og 14 kommuner i tillegg til Ski kommune. I alt er det ca 50 kommuner som arbeidet systematisk med temaer tilknyttet forebygging av skader og ulykker.

Ski kommune er deltaker i det nasjonale nettverksrådet for de godskjente kommunene i Norge.

8 Organisering av arbeidet i Ski kommune

Alle etatene er representert i kommunens tverretatlige gruppe for Ski tryggere lokalsamfunn

8.1 Arbeidsgruppen består av

Barnehageetat: Anne Marie Haug, styrer i Gjedsjø naturbarnehage

Helse- og sosialetat: Bjørn Sjøvold, virksomhetsleder avdeling for helsetjenester

Kultur og opplæringsetat: Halvor Røysland, inspektør Ski skole

Teknisk etat: Anne – Birgitte Brække, idrettskonsulent, og Bjørn-Olav Østebø, avdelingsingeniør

Pleie og omsorgetat: Wenche Arnesen ass.virksomhetsleder hjemmetjenesten

Stab og støtte: Cecilie Bergmann, miljøvernrådsgiver, plan og utviklingsavdelingen

Frivillighetssentralen: Kirsten Grøstad, leder av frivillighetssentralen

Koordinator Liv Marit Bølset

Arbeidsgruppen har hatt 5 møter.

8.2 Arbeidsgruppen for forebyggende arbeid blant eldre

Gruppen som ble opprettet for å drive fram tiltak i forhold til eldre, ble nedlagt i 2005. Deler av gruppen var prosjektgruppe og referansegruppe i prosjektet helsefremmende og forebyggende arbeid for eldre som ble avsluttet med opprettelsen av Seniorkontakten 1.august 2005.

Arbeidsgruppen hadde ansvaret for å arrangere opplegget for eldre i Sikkerhetsuka 2005.

8.2.1 Helsefremmende og forebyggende arbeid blant eldre

Styringsgruppe

Thorbjørn Engh, pleie og omsorgssjef, leder

Hans Gunnar Karlsson, helse- og sosialsjef

Liv Marit Bølset, koordinator Ski tryggere lokalsamfunn / SLT

Ingjerd Sivertsen, sekretær

Prosjektgruppe

Arthur Johansen, Ski Eldreråd

Liv Marit Bølset, koordinator Ski tryggere lokalsamfunn/SLT

Kristin Vaagen, Rehabiliteringsavdelingen

Åse Skjærseth, Hjemmetjenesten

Kirsten Grøstad, leder av Frivillighetssentralen

Hildegunn Støttum, Dagavdeling /Servicesenteret Ski

Ingjerd Sivertsen, prosjektleder

Prosjektet ble avsluttet ved at Seniorkontakten ble opprettet som egen tjeneste fra 1.august 2005 etter vedtak i Ski kommunestyre sak 0044/05 15.6.2005.

8.3 Barn på skoleveg

Marit Rismyhr, kultur og opplæringsetat

Bjørn Olav Østebø, teknisk etat

En politibetjent med trafikkansvar

Liv Marit Bølset koordinator for Ski tryggere lokalsamfunn/SLT

Gruppen har hatt 5 saker til vurdering:

2 søknader om skoleskyss på grunn av farlig skoleveg til vurdering,

2 saker der utbygginger har skapt farlig skoleveg i perioder

1 sak om sikring av bussholdeplass ved skole.

8.4 Sikkerhetsuka 0 til 100 år

Ansvaret for Sikkerhetsuka ligger i avdeling for helsetjenester og gjennomføringen koordineres derifra. Sikkerhetsuka ble gjennomført i uke 38.

9 Utdypende kommentarer på noen satsningsområder

9.1 Sikkerhetsuka

Målgruppe 1: Småbarnsforeldre

Ved Langhus helsestasjon var det sikkerhetsdag 21.9.2006. Samarbeidspartnere var Norsk luftambulansse, tannpleier fra Ski og Oppegård tannklinikk, Nordre Follo brannvesen IKS, Trygg Trafikk, Baby shop, ernæringsfysiolog, fysioterapeut fra Rehabiliteringsavd i Ski og helsesøstre fra Langhus og Ski.

Det ble sendt ut ca 200 invitasjoner om førstehjelpskurs til foreldre med barn mellom 4 mnd og 1 år. Plakater ble satt opp på helsestasjonene samt en artikkel i lokalavisen hadde forhåndsomtale av arrangementet.

Åpen barnehage både på Ski og Langhus var invitert. Ca 100-150 av de som var personlig invitert møtte opp. I tillegg var mange andre innom. Norsk Luftambulansse hadde 5 førstehjelpskurs av 1 times varighet i løpet av dagen. Foreldrene kunne etter endt kurs trene på gjenopplivning på dukker under veiledning av helsesøster.

Samarbeidspartene hadde stands med direkte informasjon og brosjyrer. Interessen var stor blant foreldre. Helsesøster organiserte barnepass for foreldre som ønsket dette under gruppeundervisning/ førstehjelpskurs.

I ettertid er det gitt gode tilbakemelding fra foreldre. Flere aktører ønsker å være med som samarbeidspartnere på sikkerhetsdagen nest år.

Målgruppe 2: Elever fra 8. og 9.årstrinn i ungdomsskolen, ungdom og voksne med etnisk minoritetsbakgrunn

I forkant av Sikkerhetsuka var det et informasjonsmøte for lærerne. Der ble bl.a. brosjyremateriell og adresser til nettsteder delt ut. Materialet var til forberedelse og etterarbeid i undervisningen.

Undervisningen foregår i Rådhuset fordelt på tre poster:

Førstehjelp med ansatte i Ambulansetjenesten

Sikkerhet i trafikken med Politiet

Brannforebygging med Brannvesenet, både teoretisk og praktisk.

Det ble brukt 45 minutter på hver post.

Etter gjennomgått undervisning, besvarte elevene 9 spørsmål, som ble grunnlag for klassepremie og enkeltpremier. Klassepremien er 3 timers undervisning på 14 sikkhetssenter i Hobøl.

Det deltok 347 elever og 23 lærere fra ungdomsskolene i Ski kommune.

81 elever og 8 lærere fra Follo Kvalifiseringssenter og Grunnskolen 16-20 år fikk undervisning i de samme temaene. Under praktisk brannslukking fikk de også prøve brannslukking av fettgryte.

Elever fra alle grupper var lydhøre og stilte spørsmål under undervisningen. Lærerne gir også gode tilbakemeldinger på undervisningen. Det er derfor et paradoks at flere lærer ikke følger opp for- og etterarbeidet til Sikkerhetsuka.

Målgruppe 3: Eldre

Hovedtema for eldre var ernæring både gjennom foredrag og sosial samvær. På Ski servicesenter var det arrangement 3 dager. Ernæringsfysiologer holdt foredrag 2 dager mens den tredje dagen var det fagpersonell fra Solborg bo og aktiviseringscenter som orienterte om kommunens tilbud om mat til eldre. ca. 100 personer var til stede disse dagene og responsen var god fra deltagerne. Alle som var innom servicesenteret fikk tilbud om smaksprøve på frukt og grønnsaker.

Brosjyrer om brannvern og sikkerhetstiltak var lagt tilgjengelig for interesserte.

I omsorgsboligene på Langhus laget aktivistene og beboerne eplekake, gulrotkake og andre fruktkaker den ene dagen og grønnsaksuppe den andre dag. Dette var et felles prosjekt sammen med brukere av stedet. Til sammen var ca 90 personer med og fikk gode smaksopplevelser.

På Solborg bo- og aktiviseringscenter innviet aktivistene og beboerne de nye arealene som skal bli kaféområde. De hadde tema "Markens grøde" og serverte frukt og grønnsaker. I tillegg hadde de funnet frem gamle bærplukkere, ryggsekk og "laget" kaffebål med den gamle svartkjelen. Det var mange positive tilbakemeldinger på kafeen både fra beboere og pårørende, ca 60 personer deltok

Det ble gjennomført bilførerkurs for eldre bilførere med 7 personer i aldergruppen 65-82 år. Kurset har en god kjørelærer og deltagerne gav gode tilbakemeldinger samt at de ville anbefale kurset til andre!

9.2 Trafikksikkerhet

Skoleveg

Kommunal trafikksikkerhetsplan har prioritert tiltak for myke trafikantene. Noen veier er fortsatt definert som farlige skoleveier som gir elever skoleskyss selv om de bor innen for de gitte 2 og 4 km. grensene. Langs Siggerudveien er arbeidet med gang og sykkelvei godt i gang. Det vil høyne trafikksikkerheten i denne delen av kommunen. Det er søkt om "Aksjons skoleveg midler".

Trafikksikkerhet i barnehage og skole

Trafikksikkerhet er ett av satsningsområder både i barnehager og skoler. Barnehagene har brukt foreldremøter til å bevisstgjøre foreldre på bruk av bilbelte, sikre barn i bilen, slå av motoren foran barnehagen og bruk av sykkelhjelm. De kommunale barnehagene bruker det nye opplæringsprogrammet for førskolebarn som Trygg Trafikk gav ut i 2004.

Alle barneskolene har planer for trafikkopplæring. Barneskolene er inne i siste prosjektåret av "Stabekkprosjektet" tilknytter Handlingsprogrammet for trafikksikkerhet i Akershus 2002-2005.

Et oppgavesett om ungdom som en ulykkesutsatt trafikantgruppe, ble delt ut til ungdomskolene som ide til etterarbeid for elevene i forbindelse med undervisningen i Sikkerhetsuka 2005. Oppgavesettet var utarbeidet av en elevene gruppe på 10. årstrinn året før.

Refleks

Elever i 1. årstrinn har mottatt refleksvester og elevene i 5. årstrinn har mottatt refleksbånd fra Akershus fylkeskommunen gjennom Statens vegvesen Region øst og Trygg Trafikk Akershus. Flere skoler har refleksavtaler som en del av sitt trafikksikkerhetsopplegg. Skolehelsetjenesten deler ut refleks til alle elever på 3. årstrinn. Refleksutdelingen har vært systematisk gjennom flere år og det kommenteres stadig oftere at barn med refleksvester er merkbart mer synlig i Ski kommune enn i andre kommuner.

En tegnekonkurranse for å lage egne skolereflekser, ble i gang des. 2005.

Ski Kommune deltok i refleksaksjonen i Akershus 20.10.2005.

Etatsrepresentantene i arbeidsgruppen tryggere lokalsamfunn delte ut refleks mellom kl.07.00 og kl.08 ved stasjonsområdene Vevelstad, Langhus, Ski, Kråkstad og Skotbu samt i Siggerud tettsted, Til sammen ble det delt ut 2500 reflekser i Ski kommune. Reflekser med kommunelogo ble produsert med støtte fra Akershus fylkeskommunen gjennom Statens vegvesen region Øst.

I forbindelse med landskonferansen "Fra passiv tilskuer til aktiv medspiller" i april som Ski kommune var med å arrangere, ble det delt ut refleksvester til alle deltakerne.

Barnhagene har etter bestilling fått ekstra små refleksvester til bruk for de minste barna.

Brosjyrer om skolevegen

I ressurspermene til foreldrekontakter i barnehage og grunnskole laget av "Aktiv Voksen", er det lagt inn informasjonsmaterieell fra Trygg Trafikk. Tema i materialet omhandler å gå og sykle til skolen samt bruk av sikkerhetsutstyr.

Følgevenn ordning

Statens Vegvesen, region Øst opprettholder sin ordning med å tilby kommunene i Akershus å dekke 50% av utgifter til å følge elevene på 1.årstrinn til / fra skolen, på bussen eller over trafikkfarlige kryss. Det er 7 skoler som deltar i ordningen i Ski kommune. Tilbakemelingen både fra skoler og foreldre er at de er tilfreds med muligheten for å bruke følgevenn. Men utfordringen for skolene er å få foreldre til å bli følgevenn. Ordningen fungerer best der skolene utvider en eksisterende stilling til å i vareta følgevenn oppgavene.

Ved utbygginger som skaper trafikkfarlige skoleveier, har utbygger bidratt med ekstra midler for å at den aktuelle skole kunne sette inn en voksne trafikkveileder i perioder. Dette har fungert tilfredsstillende med gode tilbakemeldinger.

65+

Det har vært gjennomført 2 kurs etter Staten vegvesen sitt opplæringsprogram "65+". Med til sammen 27 deltakere. Hvert kurs består av 12 timer teori og 1/2 time kjøring med lærer. De eldre gir positiv tilbakemelding på kursene. 1 av kursene var i forbindelse med Sikkerhetuka. Kursene gjennomføres ved økonomisk støtte fra Akershus fylkeskommunen gjennom Statens vegvesen Region øst og egenandel fra deltakerne.

Sikkerhet for parkerte biler.

Parkeringskontoret og politiet samarbeider om å redusere antall innbrudd i parkerte biler. De sender brev til de bileiere der de ser at det ligger gjenstander i bilen som kan friste til innbrudd og oppfordrer dem til ikke å legge for eksempel PC og fotoapparat synlige når de forlater bilen.

9.3 Seniorskontakten

Tjenesten igangsatt pr. 01.08.2005 med 50% stilling.

Tiden inntil medio oktober, ble brukt til å utarbeide div. skjemaer til arbeidsredskap samt forberedelse og gjennomføring av to kurs for seniorer: "Kurs i enkel matlaging for enslige menn", og "Godt liv i eldre år", en kursrekke med forskjellige tema hver kveld.

Begge kursene er nedfelt i Akershus fylkesplan i handlingsprogrammet for folkehelse 2005-2007 og derigjennom økonomisk støttet av Akershus fylkeskommune.

Hjemmebesøk

20 75-åringar fikk tilbud om besøk fra medio oktober, 5 takket nei, da de anså seg "for spreke" eller var på langtidsferie. Det kom inn 5 bekymringsmeldinger som ble fulgt opp. Seniorskontakten blir svært godt mottatt i hjemmene. Den totale livssituasjonen settes i fokus, og personene som besøkes er svært åpne, og slipper Seniorskontakten svært "nært innpå".

Dette tillitsforholdet må besvares med varhet og respekt. Ingen hjemmebesøk har vært gjennomført uten at råd er blitt formidlet. Noen er blitt henvist til div. instanser, mange har vært interessert i Frivillighetssentralen og aktiviteter ved Servicesenteret. Noen få personer i risikosituasjon er blitt fulgt opp med telefonsamtaler, og burde muligens ha fått en form for oppfølging. Dette er det liten kapasitet til pr. i dag, med 50% stilling.

Kurs

"Kurs i enkel matlaging for enslige menn" hadde 8 deltagere, som var svært entusiastiske, lovpriste tiltaket og ønsket flere kurstrinn for viderekommende. De lærte å lage både hverdagsmat, og et festmåltid de kunne invitere familien til. Kursledere var to kjøkkenfaglig ansatte i kommunen.

"Godt liv i eldre år": Også dette kurset hadde 8 deltagere, samt 2 frivillige medhjelpere, som serverte kaffe, og deltok under forelesningene. Tema som helse i eldre år, betydningen av fysisk aktivitet, arv/skifte/skatt, "trygg din bolig", tannhelse, og håndtering av personlige kriser, - var bl.a. tatt opp. Hver kursdag ble avsluttet med en lett trimøkt på ca. 30 min. De fleste foredragsholdere var kommunalt ansatte, som gjorde en flott jobb.

Universelt miljø

Seniorkontakten har involvert seg i "Universelt miljø" på bakgrunn av erfaringer fra hjemmebesøkene. Boliger som eldre flytter inn i Ski kommune har vist seg gjentatte ganger ikke å innfri løftet om livsløpsstandart.

Kollektiv transport

SL er blitt kontaktet ang.dårlig bussforbindelse enkelte steder i kommunen. Dette resulterte i at Seniorkontakten nå er med i et nettverk som ser videre på dette, sammen med SL. NSB er blitt kontaktet, pga. isete og farlige trapper til undergangen til sporene ved stasjonen på Ski, og pga. farlige forhold for eldre ved av- og påstigning ved stasjoner i Follo.

Samarbeid

Seniorkontakten samarbeider med Frivillighetssentralen, Rehabiliteringsavdelingen (fysio- og ergoterapeutene,) Servicesenteret, Utlendingssekretariatet samt kirkens diakon, div lag og foreninger.

Det er også knyttet god kontakt med utøvere av lignende tjeneste i Harstad, Bergen, Hamar, Drammen og Bærum. I tillegg har Seniorkontakten deltatt på en erfaringskonferanse i København, hvor den danske organiseringen av forebyggende hjemmebesøk ble evaluert. De konkluderer med at jevnlig besøk (2gg pr år, som er lovbestemt i Danmark), svarer seg økonomisk, og medfører utsatt behov for institusjonsplass og hjemmetjenester, og delvis sykehusinnleggelse i forbindelse med redusert antall bruddskader i målgruppen. Seniorkontakten fikk også besøke den forebyggende, oppsøkende tjenesten i Fredriksberg kommune. Mange nyttige erfaringer ble utvekslet begge veier.

9.4 Kjempebjørnekjeks

Bekjempelsen av kjempebjørnekjeks er et større samarbeidsprosjekt. Planten gir bl.a brannskader ved berøring av bladene og fortrenger all annen vegetasjon. Det arbeides med at alle grunneiere skal kjenne ansvar for å bekjempe planten på sin eiendom. Arbeidet følges opp og i 2005 regnes det med at under 1% av plantene fikk frødd seg. Plantefunn er avmerket på kommunens kartverk.

9.5 Database for lokal skade/ hendelse registrering

I 2005 har 30 tjenestesteder og 4 ikkekommunale tjenestesteder sendt inn registreringsskjemaer. Statistikk er laget og sendt tilbake til hver virksomhet. Virksomhetene er oppfordret til å bruke statistikken i sin egne vurdering av hendelsesbildet blant brukerne av tjenesten.

9.6 Beredskap

Det gjennomføres jevnlig møter i beredskapsrådet, der eksterne samarbeidspartnere deltar. Det øves normalt en gang pr år. Beredskapsplaner justeres kontinuerlig. Arbeidet ledes av beredskapsleder.

10 SLT- samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak.

10.1 Sluttrapport for prosjektperioden 2001-2005

10.2 Ansvarsområdet

Bidra til utvikling av godt samarbeid der kommune og politi som etater skal utvikle og bedre sine samarbeidsrutiner både internt og med hverandre, samt å inkludere lokalsamfunnet i arbeid for å bedre oppvekstmiljøet for barn og unge.

10.3 Målstruktur

Overordnede mål for Ski kommune

SLT er et tema innen tryggere lokalsamfunn. Derigjennom er arbeidet forankret i planforutsetning 3 i kommuneplan 2004-2014, og i hovedmål et " barn og unge skal ha trygge oppvekstvilkår og en tilpasset opplæring og utdanning".

Mål for arbeidet i Ski kommune

1. Redusere antall førstegangskriminelle under 18 år
2. Redusere antall innbrakte mindreårige p.g.a. rusbruk
3. Redusere antall voldsepisoder i skolen.

Hovedstrategier for arbeidet

Hovedstrategiene har vært de samme som i 2004.

- Etablere effektivt tverretattlig og tverrfaglige samarbeid
- Utvikle og videreføre samarbeid mellom politiet og kommunen om konkrete tiltak
- Etablere samarbeid med ulike aktører i lokalsamfunnet
- Satse direkte på ungdom som aktører - Aktiv elev
- Satse direkte på voksne/ foreldre som aktører - Aktiv voksen

Satsningsområder

- I 2004 og 2005 var satsningsområdene:
- Overgangsfaser i barns liv
- Taushetsplikt
- Tagging
- Familievold

Prioriterte arbeidsområder i 2005

- Utvikle tverrfaglige og tverretattlige samarbeidsstrukturer
- Taushetsplikt
- Overgangsfaser
- Tagging
- Familievold
- Samarbeid med Aktiv elev.
- Aktiv voksen

10.4 Nasjonale føringer

- Stortingsmelding 17 (1999-2000) Handlingsplan mot barne- og ungdomskriminalitet
- Stortingsmelding 16 (2002-2003) "Resept for et sunnere Norge" folkehelsemeldingen, Helsedepartementet
- Handlingsplan. Sammen mot barne- og ungdomskriminalitet (2005-2008)

10.5 Lovgrunnlag

- **Barnevernsloven §1-1** loven skal bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår. §3 forplikter barnevernet på samarbeid.
- **Kommunehelsetjenesteloven §1-2** fremhever at helsetjenesten skal fremme folkehelse, trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold
- **Politoloven §2. ledd 2 og 6** står det bl.a. at politiet skal forebygge kriminalitet og samarbeide med andre myndigheter og organisasjoner. I politiinstruksen §15 -1 står det at politiet skal samarbeide med andre offentlige myndigheter og organisasjoner når deres oppgaver berører politiets virkefelt og lov eller forskrift ikke er til hinder for dette. Særlig påligger det politiet å innlede et nært samarbeid med skole- og sosialmyndighetene og snarest underrette disse om forhold av antatt interesse for deres virksomhet.
- **Opplæringsloven §1-2** vektlegger samarbeid mellom hjem og skole, tilpasset opplæring og opplæringsmiljø samt å forhindre at elever og lærlinger utsettes for skade eller krenkende ord og handlinger.
§ 15 omhandler opplysningsplikt til barnevern og sosialtjeneste.
- **Sosialloven § 3-1** omhandler sosialtjenesten forebyggende virksomhet. Bl.a. om oppsøkende virksomhet og motvirke til misbruk av alkohol og andre rusmidler.

10.6 Politiske vedtak 2005

Evaluering av SLT- arbeidet. Sak 99/05 Ski kommunestyre 14.12.2005. Vedtak:

1. SLT-arbeidet videreføres i ordinær drift
2. Koordinator - stillingen i 50% gjøres fast.
3. Eget driftsbudsjett vurderes innarbeidet i økonomiplanen fra og med 2006.

10.7 Organisering / møtstruktur

Styringsgruppen

Styringsgruppen har bestått av ordfører Gunvor Eldegard, ass.rådmann May Britt Christoffersen og politistasjonssjef Odd-Lauritz Aamodt. Fra oktober 2005 overtok Amund Kjernli som ordfører og som leder av styringsgruppen. Styringsgruppen har hatt 2 møter.

Arbeidsutvalget (SLT-Au)

Sammensetning pr. 31.12.2005:

Barnehageetat: Bente Aronsen, etatssjef.

Helse- og sosialetat:

Espen Witzøe, avdelingsleder Miljø og tiltak

Mariann Ralmo, ledende helsesøster avd. for forebyggende helsearbeid

Ole Christian Aartun, fagleder barnevernet

Kultur og opplæringsetat:

Sylvia Meyenberg leder av Pedagogisk psykologisk tjeneste

Mette Myklebust, rektorkollegiet

Teknisk etat: Freddy Olsen, driftsleder, eiendom

Ski politistasjon: Rikke Hallgren, politiførstebetjent

SLT-koordinator Liv Marit Bølset, Stab og støtte / Plan og utvikling

SLT-Au har hatt 8 møter

Aktivt Lokalsamfunn (AL)

AL består av følgende medlemmer pr 31.12.2005:

Leder / SLT-koordinator: Liv Marit Bølset

Nestleder / Nattravn: Ole Johnny Solberg

Nattravnene: Øistein Stallerud

Politiet: Tove Slyngstad (med Jostein Sandvik som vara).

K-FAU / Aktiv voksen: Terje Borgersen,

Aktiv voksen: Anne Skaarud,

Aktiv elev: Vår 2005 Andreas Gustavsen. Høst 2005 Andreas Ribbing Simensen.

Ungdomsrådet: fra nov 2005: Martin Rønningen

Humanitære organisasjoner en fellesrepr: Arne Skavikeng, Kiwanis Club Ski, med vara Liv Ada Espe, Civitan.

Ski Næringsråd: Agnar Støverud,

FFFA : Stein Nøsting ("forum for forebyggende arbeid" dvs. de som jobber med ungdom på ulike arenaer i Ski kommune) med utekontakt Anki Daudon som vara.

Kultur og opplæring: Paul Næverlid våren 2005. Fra september er Harald Haugan representant

Idrettsrådet: Geir Hammer

Sentrumsforeningen: Frode Grefsgaard.

AL har hatt 9 møter. Møtene avholdes på ettermiddagstid.

Politistasjonssjef Odd-Lauritz Aamodt har deltatt på ett av møtene.

10.8 Vurdering av prioriterte arbeidsområder**Utvikling av tverrfaglige og tverretattlig samarbeidsstrukturer**

SLT-arbeidsutvalget har gjennomgått sine etater og arbeidsområder for å beskrive hvem de samarbeider med og hva de samarbeidet om for å identifisere hva som mangler i det tverrfaglige og tverretattlige samarbeidet. Dette har vært en tidkrevende, men nødvendig prosess. Gjennom dette har utfordringene blitt tydeligere.

Påvirkningen fra kartleggingen har ført til mer strukturert arbeid inn i andre samarbeidsfora rundt barn og ungdom. Dette arbeidet vil bli fulgt opp i 2006.

Taushetsplikt er et element av dette arbeidet.

Overgangsfaser

Prosedyrene for overgangen barnehage / skole ble prøvd ut i skoleåret 2004/2005. Høsten 2005 ble de evaluert og videreført. I innværende skoleåret skal det arbeides mer med kvaliteten i prosedyrene.

Tagging

Det har ikke vært arbeidet med dette temaet innen SLT i 2005.

Familievold

Det har ikke vært arbeidet med dette temaet innen SLT i 2005.

Aktiv voksen

Det handler om at foreldre og fagpersoner skal våge å ville være voksen i forhold til barn og ungdom på alle arenaer.

Nytt opptrykk av ressurspermer til forelderkontakter i barneskole og ungdomskole er laget og delt ut til en foreldrekontakt i hver gruppe i 1. og 8. årstrinn i grunnskolen. Kontaktlærere på de samme to trinnene har også fått sine permer.

Ressurspermen til foreldrekontakter i barnehage er utarbeidet. Ved barnehageårets start høsten 2005, ble det utdelt en perm og en tidskriftboks med aktuelle brosjyrer til alle

kommunale og private barnehager. I tillegg er arbeidet med Aktiv voksen nedfelt i årsplanene til alle kommunale barnehager.

Med utgangspunkt i ressurspermene er det laget et ressurshefte både til foreldre i barnehage og grunnskole. Heftene består av stoff som foreldre fra skrevet. Heftene kan kjøpes hos SLT-koordinator. Flere barnhager har kjøpt inn hefter samt noen FAU.

Kommunalt FAU og SU i barnehagene er viktig samarbeidsorgan for det videre arbeidet.

Foreldrekonferanser

Det er arrangert 3 foreldrekonferanser:

- April: "Ser du meg" – om å være barn av foreldre i dag, v/ småbarnspedagog Kari Pape.
- Aug: Kick off - konferanse med Jan Mossige, Barneombudet. Ressurspermene til barnehagene ble delt ut.
- Oktober: "Rasisme, fordommer eller bare usikkerhet?" ved Marco ELsafadi fra New Page.

Det har deltatt ca.500 foreldre og ansatte på disse 3 konferansene.

Aktiv elev

Det har vist seg å være en større utfordring enn først antall å få til at det blir arrangert foreldremøter på skolene i tilknytning til at Aktiv elev besøker 7.årstrinn. Alle skolene fikk tilbud om besøk fra Aktiv elev i 2005.

Aktiv elev følges opp av de 2 videregående skolene som er lokalisert i Ski kommune samt av politiet. Representanter fra Aktiv elev, videregående skoler og politiet har hatt møte med skolelederne i Ski kommune.

"FFFA tiltakskjede"

Forum for forebyggende arbeid (FFFA) gjennomførte aksjonen "Stopp langingen ". Hensikten med aksjonen var å oppfordre voksne til ikke å hjelpe mindreårige med å få kjøpt alkohol eller å sende dem alkohol hjemmefra. Aksjonen var vellykket.

FFFA i Ski har utarbeidet en brosjyre om temaet som ble delt ut ved sentrale utsalgssteder fredag 29.april. Natt til 1.mai oppleves av de som arbeider med ungdom som meget utfordrende. Ungdom er i "drift" denne kvelden og mange yngre har sin alkohol debut. Dette medfører at det skjer mange uønskede hendelser slik som hærverk og vold. Mange oppsøker også helsestasjon for ungdom i etterkant for å få angrepille og hjelp med traumatiske opplevelser.

Plassering av tivoli på parkeringsplassen ved Vevelstad stasjon oppleves som et forstokende problem denne helgen av de som arbeider med ungdom.

Foreldreforum har fullført kursrekken for ungdomsforeldre som startet i nov.2004. Det var en kursrekke på 3 kvelder fra 25.11 2004 til 17.03 2005. ca 50 ungdomskoleforeldre hadde meldt seg på. Temaene var:

- Å være tenåringsforeldre - kommunikasjon og grenser ved psykolog Jan Mossige, Barneombudet
- Ungdom, rus og vold ved Tove Slyngstad, Politiet i Ski
- Oppvekst, livsstil og helse, ved helsestasjon for ungdom og Follo klinikken

Det var gitt positive tilbakemeldinger på kursrekka.

10.9 Evaluering av SLT i Ski kommune

Diaforsk ved Diakonhjemmets høyskole gjennomførte evalueringen av SLT-arbeidet i Ski kommune. Evalueringen tar for seg organiseringen av hele arbeidet, Aktiv elev og Aktiv voksen samt hvordan arbeidet i Ski var, sett i forhold til anbefalingene fra Kriminalitetsforebyggende råd (KRÅD). Rapporten var ferdig 1.juli. Etatsledere og

virksomhetsledere sammen med deltakerne i alle grupper tilknyttet arbeidet, var invitert til en gjennomgang av rapporten 21.okt.2005. Representanter både fra Østnorsk kompetansesenter og KRÅD deltok. Rapporten [Kriminalitetsforebyggende arbeid i skjæringspunktet mellom offentlige byråkrati og lokalt engasjement. En evaluering av SLT-arbeidet i Ski kommune/](#) Anne Schanche Selbekk, Jorun Lunestad og Lene Østby. 102 s. ISBN 82-8048-049-8 finnes også i sin helhet på www.ski.no

Rapporten er omfattende. Rapporten konkluderer med at å drive forebyggende arbeid er en tidkrevende prosess og målene er langsiktige. Arbeidet innen SLT- Au i Ski kommune er fortsatt i en tidlig fase og at det var mye i arbeidet som tilsier at SLT burde videreføres og videreutvikles.

Rapporten er tatt med i SINTEF HELSE rapport 03/05 om "Kunnskapsstatus om det samlede tjenestetilbudet for barn og ungdom" som ble laget for Barne- og familiedepartementet.

10.10 Ekstern økonomisk støtte

- Innvilget kr.20.000 fra Akershus fylkeskommune. SLT ble tatt inn som en del av folkehelseplanen i Akershus
- KRÅD innvilget ytterlige kr.50.000 til ekstern evaluering av SLT- arbeidet i Ski kommune. dvs. at totalt ble det innvilget kr. 150.000 fordelt over 2 år til evalueringen.
- KRÅD innvilget kr. 20.000 til videreføring av SLT- arbeidet.
- Innvilget kr. 50.000 fra Sosial og helsedirektoratet til gjennomføring av konferansen "Fra passiv tilskuer til aktiv deltager- engasjerte innbyggere skaper framtidens lokalsamfunn".
- Langhus Rotary gav kr.5.000.- til Aktiv lokalsamfunn som er øremerket tiltak barn og unge på Langhus.
- Kåringen som årets barne – og ungdomskommune 2005 medførte en tildeling på kr. 250.000 til barn og ungdom.

10.11 Deltagelse i konferanser / formidling til andre

- Ski kommune gjennomførte konferansen "Fra passiv tilskuer til aktiv deltager" i samarbeidet med verdiprosjektet Skal Skalikke 18.og19.april 2005. Med deltakere og foredragsholdere var det påmeldt 275 til konferansen. Egen rapport er laget.
- I tilknytning til konferansen var det laget en informasjonsutstilling om forebyggende arbeid i Ski kommune. Utstillingen med 28 plakater stod på Stjernetorget på Ski storsenter i 2 uker.
- Tre humanitære organisasjoner har fått foredrag om arbeidet
- 1 kommune har vært på besøk for faglige drøftinger om organisering av forebyggende arbeid.
- På den 14.internasjonale konferanse om Safe Community and Crime Prevention Work i Bergen var Ski kommune representert med informasjonsutstilling.

10.12 Oppfølging av nettverkssamarbeid med andre kommuner

SLT- koordinator har deltatt på 1 regional samling for SLT - koordinatorene.

SLT-koordinator har fulgt opp nettverksmøter i Follo

Et regionalt samarbeid med Oslo ble så vidt påbegynt i 2005. Dette skal ha fokus på hva kommunene gjør for å forhindre at barn og ungdommer trekker til Oslo sentrum og derigjennom utvikler et negativt livsmønster.

10.13 Sluttkommentar

Gjennom deltagelsen i det nasjonale verdiprosjektet av "Skal-skalikke" ble det ekstra drahjelp og fokus på samarbeidet mellom foreldre og ulike fagpersoner. Dette samarbeidet skal opprettholdes og videreutvikles både i forhold til helsestasjonen, barnehager og skoler.

Initiativtakerne og ildsjelene til Aktiv voksen fikk sammen med Ski kommune "Skal-skalikke" prisen 2005.

Gjennom arbeidet med å synliggjøre samarbeidsstrukturer og få fram utfordringer som det bør arbeides videre med, er en ved kjernen av SLT- arbeidet i kommunenes og politiets arbeid. SLT-arbeid har som oppgave å påvirke at samarbeidet mellom ulike virksomheter fungerer best mulig til beste for barn, unge og deres familier. Arbeidet i Ski kommune har både fokus på det forebyggende / byggende arbeidet og på samarbeid rundt barn og ungdom i risikozonen.

Prosjektet SLT i Ski kommune ble avsluttet 31.12.2005. Arbeidet går over i ordinærdrift med en koordinator i 50% stilling.

11 Etatenes prioriterte områder i 2005

	Barne- hage etat	Helse- og sosial inkl frivillighet- sentralen	Kultur og opp- læring:	Teknisk etat	Plan og utvikling	Pleie og omsorg
Kjempebjørnekjeks					x	
Risikovurdering	x					x
Trafikksikkerhet	x		x	x		
Lokalskade / hendelsesregistrering	x		x			x
HMS for elever			x			
Lekeapparater og idrettsutstyr			x	x		
Sikkerhetsuka		x		x		
Opplæring småbarnsforeldre		x				
Sikkerhetsbag		x				
Seniorkontakten		x				
Salg av tekniske hjelpemidler for eldre og funksjonshemmede		x				
Beredskap ved kriser og brann						x
Gyldne spaserstokk		x				
Stavgangsgrupper		x				
Sandbøtte og kontroll av røykvarsler		x				
Ut på tur aldri sur		x		x		
Aktivitetsdag Langhus				x		
Prøveprosjekt med trening i arbeidstiden				x		
Prosjekt Drømtorp arbeidsmiljø tiltak				x		
Bygnings tekniske krav- følges opp i henhold til standarder				x		
Kommunedelplan for fysisk aktivitet og friluftsliv 2004- 2014				x		
Friluftslivets år 2005				x		
SLT- samordning av lokal kriminalitetsforebyggende tiltak					x	

12 Oppfølging av internasjonal forpliktelse i 2005

- Utstilling med info om Sikkerhetsuka og SLT- arbeidet på den 14. internasjonale konferansen for Safe Community and Crime Prevention Work, i juni i Bergen.
- På Nordisk konferanse om Safe Community i november i Karlstad, hadde Ski kommune 2 foredrag:
"Trafikk opplæring i Ski kommunes barnehager med vektlegging på Tarkus"

"Beredskapsplanen for håndtering av ulike kriser og andre akutte hendelser for Ski kommunes barnehager"

- En gruppe skoleledere var på studiebesøk i England i mars og hadde bl.a. med seg informasjons materiell fra arbeidet med tryggere lokalsamfunn i Ski.

13 Oppfølging av nasjonal forpliktelse i 2005

- Ski kommune var medarrangør på konferansen "Fra passiv tilskuer til aktiv medspiller - engasjerte innbyggerer skaper framtiden lokalsamfunn" i april. I tilknytning til konferansen var et en stor informasjonsutstilling satt opp på Ski storsenter om forebyggende arbeid i Ski kommune.
- 2 representanter deltok på konferanse i Bergen da Bergen ble godkjent som Trygt lokalsamfunn juni.
- 2 representant deltok på konferansen i oktober i forbindelse med utnevningen av Sogn og Fjordane fylke som Trygt lokalsamfunn.
- 3 representanter deltok skadeforebyggende forum sin jubileumskonferanse i Trondheim november om utfordringer i det skadeforebyggende arbeidet, eldresikkerhet, barnesikkerhet og frivillighet.
- 3 representanter deltok på "Ta høyde for bredden" konferanse om universell utforming, Trondheim november.
- 2 representanter har deltatt på konferanse om Helse i Plan november.
- 1 representant har deltatt på forarbeid til handlingsprogrammet for trafiksikkerhet i Akershus for kommende periode.
- Det har vært holdt foredrag på oppdrag for Akershus fylkeskommune flere ganger om forankring av folkehelse arbeidet og utvikling av skade og ulykkesforebyggende med kriminalitetsforebyggende arbeid inkludert.
- Koordinator har fulgt opp nasjonalt nettverk for Trygge lokalsamfunn, samt bidratt med erfaringer på forespørsler fra andre kommuner.
- Seniorkontakten har holdt to foredrag i pensjonistforeninger i Ski kommune, samt et for Akershus Fylkes pensjonistforening i Oslo.

14 Statusrapporter pr. 31.12 2005

- Ski tryggere lokalsamfunn, vedlegg 1
- Samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT) vedlegg 2

Ski 1.mars 2005

Liv Marit Bølset, koordinator